

ERÀ NOTÍCIA:**ARRES CROMPE UN TRACTOR
ENTARA LIMPIESA DERA NHÈU**

Dades es caracteristiques geografiques d'Arres, eth sòn Alcalde Joan Jusèp Cortés damb eth rèste dera Corporacion an hèt es gestions possibles entà poder auer un tractor entara limpiesa dera nhèu.

Era financiacion d'aguesta crompa l'an hèt eth Fondo de Cooperacion dera Deputacion damb un milion dues centes mil pessetes, e sies centes mil pessetes que corresponderà pagar ar Ajuntament d'Arres, de totes formes s'intentarà qu'era Generalitat pogue contribuir ath gasto der Ajuntament ja qu'Arres ei un municipi damb pògui recursi.

Segontes er Alcalde Senhor Cortés " Arres a besonh d'ua mashina coma agues ta perque i auie quauque dia de fòrtes nheuades que se quedauen incomunicats damb eth rèste dera Val. Cau tier en compde que de Vilamòs as dus Arres i a quate quilomètres de carretèra hèta en ve sant dera montanha, e quan hè ventisca se i formen gròsses cunhèstres e se non ei damb un tractor gròs coma aguest qu' auem, non i a forma de poder daurir eth camin. Ua auta rason plan importanta serie qu'era majoria dera gent que viuen en Arres son vielhs e cau veir d'ajudà-les entà podé-les portar era lenha entar iuèrn e tant lèu pogam cromparam un estarnador
(continue laguens)

GILABERT SERVICIS, S.A.

Assessoria Juridica, Laborau e Fiscou

Gestoria Administratiua: Carmen Vila

FINQUES PLANES

Joan Planes e Monfort, API nº 7491

Avda. Castièro, 15, entressòl

tel.: 64 09 35

25530- V I E L H A**EDITORIAU****ARRES COMA
BARCELONA
O TOLOSA**

Era nhèu a sigut pòc turme tosa enguan, mès ei ena me mòria de toti es aranesi e fòrtes nheuades que dificu ten era nòsta gessuda de c sa e era comunicacion damb es nòsti vesins

Era nhèu trastòque, entà ben e entà mau, era nòsta vida particular e diaria en tot hè-mos adquirir es abits pròpis des païsi mo tanhosi.

Era vida dera moderna societ tat non permet que a consequència d'ua nheuada mos podegam quedar en casa, sense gesser, en tot un dia o en dus o tres dies. Ei per aquerò que ua comunitat organizada a de facilitar as sòns components era possibilitat de qu'en tot viuer en un pòble aluè nhat, petit e tràncil comè Arrés, es sòns vesins var a' podèr accedir a totes es actuacions pròpies dera actuau manèra de viuer.

En Arrés coma en Barcelona o Tolosa es poblants ar de auer eth sentiment actuau clar de non èster desamparats e de auer er accés a toti es servicis que pe meten ua vida digna.

IMPRESI SENSE ADREÇA

ACTUALITAT

(continuacion dera notícia)

de lenha que pòt anar acoplat en madeish tractor, çò que serà un solatjament entàs còssi cansats dera gent grana deth nòste pòble".

SOBASTA PUBLICA D'UN POLIESPORTIU POLIIVALENT EN PÒBLE DE BOSSÒST

Er Ajuntament de Bossòst que presidís er Alcalde Hipòlit Cruces, a presentat a Sobasta Pública ua sala pòliesportiu e pòlivalent. Eth projècte s'a dividit en tres parts damb un còst de 58.391.000.- pessetes. De moment, e coma auie quedat desèrta era sobasta der an passat per auer un còst molt baish, aguesta sobasta s'a hèt des dues prumères parts damb un valor de 47.416.978.- pessetes des que eth 70% les aportarà era Deputacion.

Era situacion d'aguesta sala serà en parçan destinat tà es pòrts ath costat deth camp de futbol, e a on s'installarà un bar, vestuaris e megafonia entà servici deth madeish camp tanben.

Segontes er Alcalde Hipòlit Cruces, era direccion deth pòliesportiu l'aurà un Patronat format pera Union Esportiu de Bos-

sòst, Centre Culturau, Comision d'Hèstes, Patronat Torístic e representants der Ajuntament, dades es moltes activitats qu'aquiu se i pòden hèr.

Era tercèra part deth projècte se harà mès endeuan, intentant que i collabòrigue era Direccion Generau d'Espòrts, ja qu'era sala a es mesures reglamentàries entà poder hèr quinsevolh des espòrt mès populars.

ETH MOPU APORTE PROJÈCTES AR AJUNTAMENT DE VIELHA

Amassats en Ajuntament de Vielha eth dia 4 de Març peth maitin er Alcalde Jusèp Calbetò damb es representants deth MOPU arribèren a ua solucion entà apraiar eth barranc de "Font Fre da". De moment haràn un rasplet entà contencion de tèrres, mentres elabòren dus projèctes, un d'un mur e un aute d'un dic entà poder escuelher era milhor solucion tad aguest tèma.

En quant ath tèma ecològic deth parçan des òbres deth túnel de ventilacion en Túnel de Vielha, estàn hèt un estudi entà que quan s'acaben es òbres poguen ressemiar tot eth parçan de tal forma que non se pogue veir qu'aquiu s'an hèt ues òbres.

HÈNT LITERATURA ...

PENSAMENTS D'UA ARANESA

Eth peu blanc, era cara vermelha, es uelhs petits coma piudes, eth genegàs fòrt, es mans tremoloses e arropides, e aqueri uelhs blus que ja non auien color.

Es demantau neri, es bates grises e es espartenhes jamès naues de tant rossegar es pès. Es tòns crits de tostemp quan calie comprar quauqu'arren e es sòs que me daues ar amagat, tot se perderà damb tu mare, un bon dia te n'araràs com tanti d'auti, repartint conselhs e paraules trenades, mentres des tòns uelhs queiràn ues gròsses lèrmes. Les remassarè damb mans tremoloses e ath shugà-se, tu mare, te shugaràs damb eres.

Ua aranesa

Vielha / 1988

AUÉ PARLAM DAMB...

JUSÈP MARIA CASTELLÀ
CAP DE VIDEOS EN SANT CUGAT
E SUBDIRECTOR PRODUCTOR
DETH PROGRAMA DE TVE
ENA VAL D'ARAN

- QUINA REPERCUSIÒN PÒT AUER ERA
CREACION D'UN CENTRE DE TELEVI-
SION ENA VAL D'ARAN?

- Era repercusiò pòt èster molt important perque auem era oportunitat de qu'er aranés gesque ena television, a mès mos acostumaram a entèner a veir er aranés e non servirà era nòsta lengua sonque tà parlà-la entre nosati quan vam tath mercat, quan jogam ara botifarra o quan parlam damb pagesi, se non entà veir es notícies e tà vedé-mos inclós ena television.

- QUIN BENEFICI PÒT PORTAR ENTÀS
ARANESI AGUESTA TELEVISION?

Me semble que aquesta television coma tal dilhèu pòga causa, prò se açò ei eth començament d'un camin entà arribar ara television aranesa pòt èster era melhor forma entarà conservacion der aranés. Ei clar qu'es lengües non participen des mieis de difusion tamb eth temps acabaràn morint. Eth madeish Pujol ditz que i aurie d'auer mès televisions Catalanes, perque eth catalan s'entererà en ua emisora e eth castelhan en ueit o dètz. S'er aranés non s'enten en cap de lòc poderie arribar a morir.

AUEM GENT CAPACITADA ENTÀ PARTICI-
PAR ENA TELEVISION?

Pensi que òc, çò que hè falta entà participar ena television ei auer ganes de hèr causes e a mès cau auer en compde qu'ei ua causa naua e tota aquera gent qu'a collabrat en quauqu'arren, ben en ràdio ena Hèsta deth pòble, festivals, eca. Tota aquera gent pòt vier a colaborar tamb nosati a part d'aquerò, calera crear ua gent tècnica, realisadors, locutors, eca. gent que pòden convertir açò ena sua profession e eth dia de deman se pòden ganhar era vida damb açò.

- ERA GENT PREPARADA ACIU PODERIE
COMPETIR ENA TELEVISION DE UNS AU
TI LÒCS?

- Creigui que òc. Per exemple toti aqueri que vòlen estudiar periodisme e estàn hènt practiques damb nosati ei un gran pas entà eri, es madeishi camares e presentadors. Ara madeish i a un pialèr de locutors nauí qu'an gessut des televisions locaus e estàn trionfant.

- PENSE TVE QUE PORTANT UN PRODUC-
TOR E REALISADOR SE PÒDEN PREPARAR
AS PERSONES ÇÒ SUFICIENT ENTÀ PO-
DER TREBALHAR D'UA FORMA AUTÒNOMA?

- A curt plaç ua autonomia 100 per 100 ei dificil perque i a era profession de productor e realisador que non se pòt hèr damb dus mesi, ara s'aguesta collaboracion sigues se de sies, mesi a un an aciu i poderie auer gent entà produir un programa d'ua forma autònoma, e segontes era gent que collabòri-guen damb nosati se poderien hèr mès d'un programa.

- QUE PÒT REPRESENTAR TELEVISION
ENTARA GENT QUE VENQUE A COLLABO-
RAR EN AGUEST PROGRAMA?

- Sustot ua causa naua, tot aqueth qu'age inquietuts e volgue gesser en television o se servis ac pòt intentar, ei un camp nau e lo cau aprofitar. I a molta gent qu'auri en ganes de veir un tipos de produccion, aquestes persones se collaboren damb nosati poderien veir realisada era sua illusion.

- CAU BÈTH TIPOS D'ESTUDIS ENTÀ
PODER DESVOLOPAR AGUEST TRABALH
O MÈS LÈU EI CAPACITAT DE CREACION
O IMAGINACION?

- S'ua persona a molta imaginacion ja ei suficient entà podèr realisar aquesta classe de trabalh. Tà bèth trabalh en concrèt delhèu cau estudis per exemple s'un a estudis de fotografia li pòt ajudar a èster melhor camara, prò pensa que era majoria dera gent per dessús dera nòsta generacion non auien estudis, en cambi auien molta imaginacion e damb mèdis mès estrets qu'es nòsti an estat famosi.

INFORMACIONS

Eth dia 12 de Març entàs 8 deth ser en locau dera biblioteca dera Caisha aurà lòc era presentacion deth libre:

"ERA VAL D'ARAN"

Publicat peth Institut d'Estudis Ilerdencs (I.E.I.) dera Deputacion de Llèida I é convidat tot eth public en generau.

CONFERENCIA

ERA ESCOLA E ERA PROMOCION DERA LENGUA ARANESA

Sr. Miguel Tresserres deth

DEPARTAMENT D'ENSENHAMENT DERA GENERALITAT DE CATALONHA

Dia: 17 de Març, dijaus entàs 20 ores

Lòc: Ajuntament de Vielha-Mijaran (còto Saforcada).

Organise: Centre de Normalisacion Lingüística dera Val d'Aran.

TELEVISION EN ARAN

Totes aqueres persones que volguen provar entà trabalhar en TELEVISION, s'auran de presentar en Centre de Normalisacion Lingüística der Aranés en carrèr Sarruièra, dessús des pompièrs en 2on pis, o trucatz ath telèfono 640092.

ETH REMOQUET DERA SETMANA

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val d'Aran.
C/ Sarruièra, 8, 2on. pis
Telf. 64 00 92
25.530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Lois Sans Socasau

REDACTOR:

Joan Leja Cadena

COLLABOREN:

Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

IMPRIMIS:

Imprenta Vidal
C/ Túnel s/n
25.530 VIELHA

DEPÒSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris publicadi en noticiari TOTI, so qu'expressen era opinion des sòns autors.

Ma Luïsa Estèvez Sans

NAU DECRÈT**ENTÀ OSTELERIA**

Eth dia 2 de Març entàs 6 ores dera tarde se realisèc ua reunion entath Grèmi d'Osteleria dera Val d'Aran, en otèl Tuca, a on i auec un gran numerò de representants dera Osteleria d'Aran. Era presidéncia, amassa damb Jusèp Calbetò coma president deth Grèmi d'Ostelèrs dera Val d'Aran i auie eth Delegat Territorial dera Generalitat Senhor Martin e eth Cap de Governacion e Torisme Senhor Vidal, amassa damb d'autres personalitats.

Era reunion siguec ua exposicion peth Senhor Vidal deth nau Decrèt metut en foncionament pera Generalitat que date deth 9 d'Abriu de 1987.

Extracte puntuau deth diari Oficial dera Generalitat de Catalunya, numerò 939-15.1.1988, huelhes 129, 130, 131, 132, 133, 134 e 135:

- Peth Decrèt 176/1987, de 9 d'Abriu, a quedat tixada era ordenacion e classificacion des establiments otelèrs de Catalunya.

- Era finauitat generau d'aguesta nòrma ei era de regular d'ua forma més concrèta tant es requisits e es servicis mínims demanats a aguesti establiments, coma era modalitat e especialisacions possibles d'aguesti.

ARTICLE PRUMÈR.- Es requisits tècnics mínims aplicables as establiments otelèrs de quinsevolh grop e modalitat son es que se remarquen en anèxe 1 d'aguesta órden.

(Continue laguens)

EDITORIAU**LEGISLAR****ENTÀ****AUANÇAR**

Cau reformar, adaptar, sistematizar, estructurar.

Ei evident qu'era manca de legislacion a provocat en toti es lòcs e en toti es nivèus un desorden que altère eth normau desenvolopament.

Non se podec legislar respècte as otèls abantes de qu' existissen e per tant ei lògic que en moment de hè'c s'atente contra es interèssi particulars que cau auer en compde e afectar çò mens possible.

Mès en benefici d'uns interèssi collectius, d'un milhor servici de qualitat e d'ua milhora dera imatge infraestructu- rau aranesa, era legislacion ei imprescindible.

(continuacion dera notícia)

- ARTICLE SEGON.- Entà obtíer era adscripcion a ua determinada especialitat, er establiment aurà d'acreditar que complís es condicions que se remarquen en Anèxe d'aguesta órden.

ARTICLE TERCÈR.- Es nòrmes tecniques entà ua adequada senhalisacion e era identificacion des establiments otelèrs, a efèctes d'informacion as usuaris son es que se remarquen en Anèxe 3 d'aguesta órden.

- ARTICLE QUART.- Es establiments ja existents en moment dera publicacion d'aguesta orden poderàn seguir utilisant eth madeish nòm comerciau, independentment dera adscripcion ath grop, modalitat, categoria o especialitat que se les pogue dar segontes es condicions mínimes de classificacion.

En Anèxe 1 se dan ua sèrie de mesures segontes era categoria der establiment e segontes eth tipus de dependéncias, que non vam a ampliar aciu per manca d'espai ja que son dades concretes entàs madeishi otelèrs.

Er Anèxe 2 se referís ara especialitat o modalitat der establiment, e i a aguesti modèls:

- Otèl monument.
- Otèl balneari.
- Otèl d'esquí.
- Otèl típic.
- Otèl vacacional de montanha.
- Otèl casino.
- Otèl esportiu.
- Otèl comercial.
- Otèl vacacional de platja.
- Otèl d'aeropòrt.
- Motèl (Otèl de carretèra).
- Otèl gran luxe.

De totes aguestes classes d'otèl vam a desvolopar es dus qu'an més interès entà Aran.

1er. Otèl d'esquí.-

Plaçat en un parçan de montanha e ath costat d'ua estacion d'esquí. Aguesti otèls an d'auer:

- Sales de jòcs, de lectura e television.
- Un recinte sauva-esquí.
- Armari entà salvar er equip, coma mínim en un 80% des quartos. Es otèls d'aguesta especialitat poderàn reduïr en dus mètres quadrats es mesures des quartos dobles e en un mètre es des quartos individuaus. Eth 25% des quartos poderàn auer litères.

- Servici d'informacion e existència de monitors entà poder ensenhar era practica der esquí.

2on. Otèl vacacional de montanha.-

- Plaçat ena montanha.

- Quartos o apartaments damb balconères de quate mètres quadrats coma mínim en cas de qu'eth conjunt arquitectònic ac permetigue.

- Terrassa o "solarium".

- Piscina en cas de qu'eth conjunt arquitectònic ac permetigue.

- Sales de jòc, lectura e television.

- Bar o cafeteria.

- Es otèls d'aguesta especialitat poderàn reduïr en dus mètres quadrats es mesures des quartos dobles, e en un mètre es mesures des quartos sencilhs, prò jamès es quartos dobles poderàn baishar de onze mètres quadrats e es sencilhs de sies mètres.

- Servici d'informacion d'excursions, endrets toristics, e lòcs de montanha, atau coma ues autes dates que poguen auer relacion damb aguestítipos d'otèl.

- S'eth quarto ei doble e a un lhet de matrimoni se pòt reduïr un mètre quadrat més.

Ua nòrma entàs dus tipos d'otèls serie que quan s'aprofite er humarau entà quartos era mesura deth plafon a d'auer eth 60 % dera sua superfícia a dus mètres e miei de nautada.

Ua auta nòrma ei que cau hèr un quarto "oficce" per planta damb telefòno o interfòno, un fregader e un armari.

Eth Senhor Martin remarquèc qu'es otèls dera Val d'Aran dades es caracteristiques d'aciu, poderien auer amassa es dues modalitats, otèl d'esquí e otèl de montanha.

Un punt important a remarcar ei qu'aguesti tipos d'establiments se dividirà en dus:

- Otèls, que pòden auer enquia cinc estrelhes.

- Pensions que pòden auer enquia dues estrelhes.

Totes es autes denominacions que s'auien enquia aguest decret queden abolides.

AUE PARLAM DAMB JUSEP CALBETÒ PRESIDENT DETH CITVA

- SUPÒSE AGUEST DECRÈT QUE SE DEGRADARÀN TOTI AQUERI ESTABLIMENTS QUE NON S'ADERISQUEN ATH MADEISH?

- Segontes eth Delegat Territoriau mos dan dus ans de plaç entà meté-mos ath dia, es establiments que non hèsquen es reformes que les demane eth decrèt, les rebaisharàn era categoria, çò que poderie èster injust perque per non auer un "oficce" o quauqu'arren en concrèt, encara que sigue acondicionat, li pòden rebaishar era categoria.

- ENQUIA QUIN PUNT PÒT ÈSTER LEGAU ER HÈT DE QU'UN ESTABLIMENT AMPARAT EN UA LEI D'ABANTES ÈREN LEGAUS E ARA PER UN NAU DECRÈT NON SON?

- Ei çò que plantejava ena reunion, s'un establiment ère legau ena sua normativa s'aurie de respectar, non podem garrar un establiment foté-lo en tèrra e tornà-lo a lhear atau coma atau, multi establiments son encaishats en un entorn de cases e aquerò non se pòt modificar. Creigui qu'aguest decrèt aurie d'èster entàs naues construccions. Aurien d'auer flexibilitat damb es establiments anteriors ath decrèt, se non me sèmble molt injust.

- PODERÀN HÈR FRONT ES OTELÈRS ARANESI AS DEMANES D'AGUEST DECRÈT?

- Era majoria des otèls dera Val auràn fòrti problèms entà adaptà-se a aquestes nòrmes. Auràn de pèrder quartos entà poder méter "oficce" en cada planta, multi non an ascensors e les i auràn de méter, eca.

- QUINES AJUDES AURÀN PER PART DERA ADMINISTRACION?

- Ajudes òc n'i aurà. Subvencionaràn d'un 25 a un 30 % dera òbra e enes crèdits auram 6 punts. Prò eth problèma ei que multi otèls pera sua situacion non poderàn hèr reformes perque er entorn non les ac permitís.

- I A MOLTA DIFERÈNCIA EN QUALITAT E SERVICI DAMB ES OTÈLS D'EURÒPA QU'AN ES NÒSTES CARACTERISTIQUES?

- Òc i a molta diferència. Se vam en França veiram qu'era categoria d'un otèl de tres estrelhes ven a èster apruprèt ara d'un otèl d'ua estrelha d'aciu. Trèt en parçan des Alpes qu'es otèls nau pòden èster melhors, prò es otèls vielhs d'aqui sòn mès dolents qu'es nòsti.

- VOLERIES DÍDER QU'ARREN ÈNTÀS LECTORS D'AGUESTA REVISTA QUE POGUE ÈSTER INTERESSANT DE SABER?

- Pensi qu'era Val d'Aran aurie d'auer un tracte plan diferenciat en aquest tèma. E un aute punt important e que pòt crear enfrontament damb es Escòles d'esquí de Baquèira e Tuca serie qu'eth decrèt ditz qu'es otèls d'esquí pòden auer es sòns monitors d'esquí.